

Medical Treatment on Shabbat II #26: Getting Help on Shabbat, Part 2

R' Mordechai Torczyner – michael.torczyner@yu.edu

Women?

From last time: Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 2:3

כשעושים דברים האלו אין עושין אותן לא ע"י גוים ולא ע"י קטנים ולא ע"י עבדים ולא ע"י נשים כדי שלא תהא שבת קלה בעיניהם, אלא על ידי גדולי ישראל וחכמיהם.

And when we do these things, we do not do them via non-Jews or minors or *avadim* or women, so that Shabbat should not be light in their eyes, but via *gedolei yisrael* and their sages.

1. Talmud, Yoma 84b

ואין עושין דברים הללו לא על ידי נכרים ולא על ידי כותיים אלא על ידי גדולי ישראל. ואין אומרין יעשו דברים הללו לא על פי נשים ולא על פי כותיים אבל מצטרפין לדעת אחרת:

And we do not do these things via non-Jews or *kutim*, but via *gedolei yisrael*. And we don't decide to do these things on the basis of the words of women or *kutim*, but they count to join another view.

2. Rabbeinu Asher (13th-14th century Germany/Spain), Rosh to Yoma 8:14

והיה קשה לריב"א למה לא יעשו על פי נשים חכמות בקיאות בספק נפשות כמו על פי אנשים וגבי יולדות נמי מחללין שבת על פי נשים.
And the Riva was troubled; why wouldn't we act on the word of wise and expert women in a case of possible danger to life, as we do on the word of men? And regarding childbirth we override Shabbat on the word of women!

3. Rabbi Yitzchak Alfasi (11th century Morocco/Spain), Rif Yoma 4b

ואין עושין דברים הללו לא על ידי נכרים ולא ע"י קטנים אלא ע"י גדולי ישראל. ואין אומרים לעשות דברים הללו לא ע"י נשים ולא ע"י כותים מפני שמצטרפים לדעת אחרת:

And we do not do these things via non-Jews or minors, but via *gedolei yisrael*. And we don't say to do these things via women or *kutim*, because they join another view.

4. Rabbeinu Nisim (14th century Spain), Ran on Rif Yoma 4b

ע"י נשים או כותים עושים אם נזדמן הדבר שהרי מחוייבין הן בשבת והוחזקו בה. ואפ"ה אין אנו מיחדים להם מלאכה זו לומר תתעסק פלוני או פלוני כותי בפקוח זה שמא יבואו להרהר ולומר הם אינם רוצין לחלל את השבת ומכשילין אותנו

We do these this via women and *kutim* if the opportunity arises, since they are obligated in Shabbat and they observe it. But we do not designate this work for them, to say "She should do it" or "That *kuti* should do this rescue," lest they come to think, "They don't want to override Shabbat, and they are making us stumble."

5. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 328:34

ודע דכל סעיף זה מיירי שכולם עומדים באותו מעמד אבל אי ליכא שם אנשים ויש נשים שם בודאי אין להם להמתין והם זריזות ונשכרות
And know that this entire passage is talking about where all of them are standing together. But if there are no men and there are women, certainly they should not wait. They are energetic and they are rewarded for it.

Getting to the Hospital

6. Talmud, Shabbat 19a

תנו רבנן: אין מפליגין בספינה פחות משלשה ימים קודם לשבת. במה דברים אמורים - לדבר הרשות, אבל לדבר מצוה - שפיר דמי. ופוסק עמו על מנת לשבות, ואינו שובת, דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אינו צריך. ומצור לצידן, אפילו בערב שבת מותר.
תנו רבנן: אין צרין על עיירות של נכרים פחות משלשה ימים קודם לשבת, ואם התחילו - אין מפסיקין.

One may not embark on a boat for an optional trip within three days of Shabbat, but one may do so for a mitzvah purpose. Rebbe said: One must arrange with the boat to halt, and then he doesn't halt. Rabban Shimon ben Gamliel said: This is not necessary. One may travel from Tyre to Cidon even on a Friday.

One may not lay siege within three days of Shabbat, but one need not halt a siege which already began.

7. Rabbi Yitzchak Alfasi (11th century Morocco), Sefer Halachot to Shabbat, 7b

יש מי שאומר... משום גזירת תחומין גזרו בה... והאי טעמא פריכא הוא... מאי איריא ג' ימים אפ"י טפי נמי ועוד לדבר מצוה אמאי שרי... אלא היינו טעמא דאין מפליגין בספינה פחות מג' ימים קודם השבת משום בטול מצות עונג שבת דכל ג' ימים הויא להו שינוי וסת משום נענוע הספינה... והיינו טעמא דלדבר מצוה שרי משום דפטירי ממצות עונג דאמר מר העוסק במצוה פטור מן המצוה

Some say that they decreed [regarding ships] because of violation of Shabbat by crossing the *techum*... but this is questionable... For then why would they mention three days? Even more would be prohibited! Further, why would travel be permitted for a mitzvah?...

Rather, we don't embark on a boat within three days of Shabbat because it would undermine the mitzvah of enjoying Shabbat; one suffers the effects of change due to the shifting of the boat, for three days... But one may embark for a mitzvah, because then one is exempt from the enjoyment of Shabbat; one who is involved in one mitzvah is exempt from a competing mitzvah.

8. Rabbi Zerachyah haLevi (12th century Spain), HaMaor HaKatan to Shabbat, 7a

כל שלשה ימים קודם לשבת 'קמי שבתא' מקרי. ונראה כמתנה לדחות את השבת מפני שאין דבר שעומד בפני פקוה נפש והוא הדין להפריש במדברות וכל מקום סכנה שאדם עתיד לחלל בו את השבת

All three days preceding Shabbat are called "before Shabbat" and one who embarks appears to have decided to violate Shabbat, for nothing stands before saving a life. The same would apply to embarking into the wilderness or some other dangerous place, such that one is destined to violate Shabbat.

9. Talmud, Gittin 77a

ת"ר: לאחר שבוע - שנה, לאחר שנה - חדש, לאחר חדש - שבת. לאחר שבת, מאי? יתיב ר' זירא קמיה דרבי אסי, ואמרי לה רבי אסי קמיה דרבי יוחנן וקאמר: חד בשבא, ותר, ותלתא - בתר שבתא, ארבעה, וחמשה ומעלי שבתא - קמי שבתא.

One who says "[I will return] after the Sabbatical cycle" means within a year afterward. "After a year" means within a month afterward. "After a month" means within a week afterward. What about "after a week"? Rabbi Zeira said before Rabbi Asi, or Rabbi Asi said before Rabbi Yochanan: Sunday, Monday and Tuesday are "after Shabbat", and Wednesday, Thursday and Friday are "before Shabbat".

10. Rabbi Yosef Karo (16th c. Israel), Rabbi Moshe Isserles (16th c. Poland), Shulchan Aruch Orach Chaim 248:2-4

סעיף ב: הא דאין מפליגין בספינה פחות משלשה ימים קודם השבת הטעם משום עונג שבת, שכל שלשה ימים הראשונים יש להם צער ובלבול; ודוקא למפליגים בימים המלוחים, אבל בנהרות אין שום צער למפליגים בהם...

הגה: וכן בספינה שיצטרך הישראל לבא לידי מלאכה בשבת, אסור ליכנס בה שלשה ימים קודם השבת...

סעיף ד: היוצאים בשיירא במדבר, והכל יודעים שהם צריכים לחלל שבת כי מפני הסכנה לא יוכלו לעכב במדבר בשבת לבדם, ג' ימים קודם שבת אסורים לצאת, וביום ראשון ובשני ובשלישי מותר לצאת, ואם אחר כך יארע לו סכנה ויצטרך לחלל שבת מפני פיקוח נפש, מותר, ואין כאן חילול...

248:2 – We don't embark on a boat within three days of Shabbat due to enjoyment of Shabbat, for people are pained and confused during the first three days. This is specifically when travelling on salty seas, but there is no pain in travelling on rivers...

Rama: And so regarding a boat, where a Jew will need to perform melachah on Shabbat, one may not enter within three days of Shabbat...

248:4 – We may not embark on a caravan within three days of Shabbat, if it is well-known that we will need to violate Shabbat due to the danger of halting there alone on Shabbat. We may embark on Sunday, Monday and Tuesday, and if danger occurs afterward and we need to violate Shabbat to save lives, it is permitted and that is not termed 'desecration'...

11. Rabbi Moshe Feinstein (20th century USA), Igrot Moshe Orach Chaim 1:131

כשיודע הרופא מזה ערב שבת מחוייב הרופא להשאר ללון באיזה בית הסמוך לבית החולים שודאי אפשר להשיג מקום ללון ואף אם יצטרך לשלם דמי שכירות בעד הלינה אין להתיר לו לבא לביתו שיביאנו זה לחלל שבת למחר ליסע לבית החולים. ואף אם אין מקום סביבות בית החולים ללון שם הרי יכול ללון בבית החולים גופיה ואף שלא יהיה לו שם יין לקדוש וסעודה חשובה לכבוד השבת נמי היה צריך להשאר שם דמצות סעודת שבת וקדוש לא תדחה איסור מלאכה דשבת

When the physician knows this on Friday, he is obligated to stay in a house close to the hospital; certainly, he will be able to acquire a place to stay, even if he must pay rent to stay there. One may not permit him to go home, for this

would bring him to violate Shabbat the next day, to travel to the hospital. Even if there is no place to stay near the hospital, he can stay in the hospital itself – even if he will not have wine for kiddush and a good meal in honour of Shabbat, he must remain there; the mitzvot of Shabbat meals and kiddush do not override the prohibition against melachah on Shabbat.

12. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), *Shemirat Shabbat k'Hilchatah* (3rd ed.) 40:26

רופא תורן או כונן בבית החולים שבו נמצא חולה שיש בו סכנה אל לו לעזוב את בית החולים לביתו הרחוק מבית החולים על דעת שיצטרך לנסוע בשבת כדי לעמוד על משמרתו. אך אם נכרי יסיע אותו לית לן בה...

A doctor on duty or on call in a hospital where there is a dangerously ill patient may not leave the hospital to go home far from the hospital, intending to need to drive on Shabbat to serve his shift. But if a non-Jew will drive him then there is no concern...

13. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), *Shemirat Shabbat k'Hilchatah* (3rd ed.) 36:6-7

אשה שהגיעה לחודש התשיעי להריונה מן הראוי שתכין מערב שבת את כל הדרוש לה למקרה שהלידה תהיה בשבת כדי למעט בחילול שבת עד כמה שאפשר... אין האשה חייבת להימצא בקרבת בית החולים כבר סמוך לשבת כדי להימנע מנסיעה בשבת אם יש קושי בדבר (יג).
(יג) עדות מפי החזו"א זצ"ל וכן שמעתי מהגרש"ז אויערבך זצ"ל

When a woman's ninth month of pregnancy arrives, she should prepare on Friday all that she will need in case the birth will be on Shabbat, to reduce overriding of Shabbat as much as possible... She is not required to be near the hospital closer to Shabbat to avoid driving on Shabbat, if that would involve a hardship (13).

(13) Testimony of the Chazon Ish, and so I heard from Rabbi Shlomo Zalman Auerbach.

14. Rabbi Doniel Yehudah Neustadt (contemporary USA), *The Yoledes on Shabbos, Part 2*

<https://outorah.org/p/64276/>

The following protocol applies to a yoledes being driven to the hospital by a non-Jew:

- As soon as the doctor instructs her to go the hospital, she (or any other person) should call the designated driver. The rules mentioned earlier regarding making a phone call to the doctor apply here as well.
- When time allows, the door to the vehicle should be opened and closed by the non-Jewish driver.
- If no baby-sitter for the other children is present, it is permitted to ask the non-Jewish driver to drive the children to another person's home or to pick up a baby-sitter from another location.
- Any item which the yoledes will need on Shabbos may be taken along to the hospital. If there is no eiruv or if the item is muktzeh, the non-Jew should be asked to carry the woman's bag to the vehicle, time permitting. When they reach the hospital, the driver should carry the items inside.
- If it is the wish of the yoledes and it would help to relax her, her husband, her labor coach (doula) or another person may accompany her to the hospital, even if their assistance is not medically warranted. The person going along may take along basic food necessities that will be needed on Shabbos. The non-Jew should be asked to carry the food into the vehicle and from the vehicle into the hospital.
- If, during the drive, labor stopped and the woman feels that she does not need to go to the hospital, it is permitted to tell the non-Jew to take her and her companion back home if they cannot return safely and comfortably on foot - which is generally the case.

In the absence of any other alternative or if arrangements were not made in advance, it is permitted for a Jew (the husband or any other person) to drive the woman to the hospital. A couple who is aware before Shabbos that the driver may be a Jew, should prepare before Shabbos for that eventuality. Therefore:

- The shortest possible route to the hospital must be planned. Exact change for any possible tolls should be prepared and placed in the car. If EZ-Pass is available, it is preferable to paying cash.
- The car which is designated to be driven should not be blocked by other cars or other obstructions.
- The dome light bulb in the car should be loosened or removed before Shabbos; the air conditioner, radio and audio system should be on the "off" position.
- Driver's license, registration, and other papers that are required for driving or that will be needed for identification at the hospital should be placed in the car before Shabbos.
- Where there is no eiruv, clothing, food, and other items that will be needed at the hospital should be placed in the car before Shabbos. [Unless an eiruv exists, a siddur or a sefer Tehillim should not be taken

to the hospital on Shabbos, for the merit of keeping Shabbos is greater than saying Tehillim. This should be explained to the woman.]

- If the hospital is out of the techum Shabbos, any unnecessary items in the car (e.g., car seat) should preferably be removed from the car.

One who failed to properly prepare himself or the car as outlined above must nevertheless proceed to the hospital in the safest, quickest way he can.

One may drive to the hospital that the yoledes' doctor directed her to go to, even if there is another hospital which is closer.

If, during the drive, labor stopped and the woman feels that she does not need to go to the hospital, it is not permitted for the driver to continue driving. They must find a non-Jew who will take her (and her companion) back home if they cannot return safely and comfortably on foot - which is generally the case.

Once the driver arrives at the hospital emergency room, the car may be placed in the "park" position, but the ignition and the lights may not be turned off. The car door may not be closed upon leaving the car, if closing the door will cause the light to be turned off. The driver may ask a non-Jew to take the car, park it, and return the keys to him after Shabbos or leave them at the front desk or nurse's station.